

Programımıza kulak veren herkese selam ve saygılarımızı gönderiyor, yayınımıza hoş geldiniz diyoruz. Kabul mü?.. Kabul buyurduğunuz temennisiyle devam edelim o halde. Bu bölümünde bayram günlerinden bahsedeceğiz. Bayramın kültürümüzdeki yerinden, bugünlere ulaşan geleneklerinden, taşıdığı değerlerden ve tabii şarkı ve türkülerimizde nasıl yer edindiğinden bahsedeceğiz. Elbette önce müzik diyeceğiz... Bakalım ne dinleyeceğiz.

.*_

Kültürümüzde bayramın taşıdığı anlamları sizlerle paylaşacağımızı söylemiştik ama belirtmek gerekir ki daha bayram gelmeden başlar hazırlıklar. Yapılan ilk şeylerden biri "bayram temizliği"dir. Bu dışarıdan bakıldığında yıl boyunca temizlik yapılmamış da iyi ki bayram gelmiş oh şöyle bir temizlik koksun evimiz deniyormuş gibi bir algı oluşturabilir. O yüzden şunu eklemekte fayda var: bayram temizliği dip köşe temizliğinin bayram adına yapılanıdır. Bahar aylarında yapılanlarına da bahar temizliği denir ☺ Temizlik yapmak isteyenlere bizde bahane çoktur çünkü temizlik imandan gelir. Temizlik süre dursun alışveriş listeleri hazırlanmaya başlanır; yiyecek ve giyecek listesi... Bu listenin olmazsa olmazı bayram şekeri ve kolonyası... Unutmadan bir de lokum var ☺

.*_

Efendim... Bahsi geçen o eve Tanrı Misafiri olduk şekerimizi, lokumumuzu aldık; ağızımızı tatlandırdık. Oh mis gibi kolonyamızı da süründük; gülücükler aldık; hal hatır sorduk; oradaki dostları da aramıza kattık... Öyle ise devam edelim bakalım bayrama varmadan daha başka neler yapmak gerek. Mesela çocuklara bayramlık elbise ve ayakkabı almak gerek; zengin- fakir herkesin özel çaba gösterdiği bir gelenektir bu. Alındığında sabaha kadar göz kırplamayan bir geceye merhaba demektir. Başucunun en kıymetlisi bayrama özel alınan pabuçlar ve bayramlık kıyafetlerdir. Bu yüzden önceden liste yapmak gerekir. Gelelim misafire ne ikram edileceğine... Şeker, lokum dedik ama bu kadarla olmaz. Baklava-börek yapmak gerek... Listeye eklenir hemen, un, yumurta, şeker, nişasta, ceviz vesaire... Aa... Az kalsın unutuluyorduk. Aslında bunu unutmak pek mümkün değil... Tabii ki zeytinyağlı yaprak sarma... Üzüm yaprağı alınacak, içine pirinç bazı yerlerde bulgur katılacak... Kalem gibi sarılıp, bir lokmada yutulacak. Bütün bu işler yapılacak bir de bayramdan bir önceki gün yani Arife günü mezarlıklar ziyareti edilecek. Hakkın rahmetine kavuşanlar için dua edilecek... Atalarımız, sevgi ve hasretle anılacak.

Elbette bayrama özel yemekler de hazırlanacak. Her bölgenin kendine has lezzetleriyle, kalabalık sofralarda paylaşılan yemeklerin tadına yine doyum olmayacak... İştahımızı da iyice kabardı. Madem ucundan kıyısından girdik Türk Mutfağına, helvamızı dillendirmeden geçmeyelim. Özel günlerde hiçbir kapı atlanmadan komşularla paylaşılan, kültürümüzde vazgeçilmez lezzetlerden biri de helvadır. Helvanın o kadar çeşidi var ki hangi birini sayalım ki: Un helvası, irmik helvası, kış helvası, yaz helvası, peynir helvası, süt helvası, cevizli-tahinli-fıstıklı helva...

.*_

Şükretmemize vesile olan bu ezgilerden sonra bayramların manevi değerlerinden bahsedelim. Her şeyden öte sevinci, neşeyi çağırıştırır bayram... İslâm âleminin bağlarını kuvvetlendiren bayram, birlik ve beraberliğini de pekiştirir... İnsanları birbirine yaklaştırır, kaynaştırır; birlikte üzülmüş, birlikte sevinmemize vesile olur. Huzur ve barış ortamının değerini iyi bilen, kötülüklerden uzaklaşan, insanlara

iyi davranmayı bir yaşam ilkesi olarak benimseyen kuşakların yetişmesinde de yol göstericidir. Neşemizin sebebi çocuklar, bayramlarda en çok sevindirilmesi gerekenlerdir. Bu yüzden maddi durumu iyi olan kimseler henüz arife gününden çocukların hediyelerini kapılarına bırakır. Bir karşılık beklenmediğini ifade etmek ve hediye edilen kişide mahcubiyet hissettirmemek üzere sadece bırakılır, bayram günü de sadece bayramlaşılır... Ve biz yetişkinler keşke her işimizi çocuksu düşlerle, gülüşlerle ve hayallerle yapabilseydik...

.*_.

Çocukça bakabilmek hayatı muhakkak daha da anlamlı kılar. Bunun en güzel örneklerinden biri yine kültürümüzle iç içedir. Çoğu yöremizde çocuk ve gençlerin bir araya gelerek topladıkları yardımlar vardır misal. Onların çeşitli maniler eşliğinde yaşadıkları yeri dolaşarak topladıkları bu yardımlar da ihtiyaç sahiplerine dağıtılır. Bir sosyal sorumluluk örneği olan bu gelenek yörelere göre farklı isimlerle yerine getirilir: “amin bağırma”, “saya gezme”, “küpecik”, “hey hay goca”, “tömbelek”, “helesa” veya “yoklama”...

Birçok erdemli davranışı bir arada bulunduran bayramların önemli özelliklerinden biri de küskünlerin barıştığı, kardeşçe kucaklaştığı günler olmasıdır. Kabul gören inanışımıza göre kişilerin birbirine küs durması, kin, nefret ile bakması insanın duasının kabul olmasına bile engeldir. Küs kalmak, helalleşmemek, maddi manevi berekete engeldir. Herkes barış içinde yaşsın ki selamlaşma artsın. Ve selamlaşma artsın ki sağlık, esenlik ve rahmet, bereket duası daha çok dillensin. Zaten kültürümüzün bir parçası olarak karşımıza çıkan bu durum bayramda daha bir önem kazanır. Türkülerimize bile konu oluverir...

.*_.

Böylesi mübarek; kutlu, uğurlu, bereketli ve kutsal günlerde, küslük olmaz elbette... Örf, adet ve kültürümüze göre bayram günleri, insanın sevineceği ve sevindireceği günlerdir. Aile büyüklerinin, konu komşunun, akrabaların, hastaların ve dahi vefat eden aile büyüklerinin kabirlerinde ziyaretine gidildiği bayramlar, vefa duygumuzun geliştiği, bağlılıklarımızın arttığı günlerdir. Kimsesiz, öksüz ve yetimlerin yanı sıra çocukların çokça sevindirilmesi gereken günler olduğu hatırlatarak veda edelim. Tüm bunları bir arada bize anımsatan ve bayram dendi mi akla ilk gelen şarkılarımızdan biri vedamıza ortak olacak. Niyet ediyoruz: Her günümüz bayramın faziletlerine erişebilme lütfuyla süslensin...